

Länsstyrelsen Östergötland
Naturvårdsenheten
natur.ostergotland@lansstyrelsen.se

Norrköping 2011-08-30

Synpunkter på Beslut och Skötselplan för Fjällmossens naturreservat

Fjällmossens naturreservat ligger på gränsen mellan Östergötland och Sörmland. Ungefär två tredjedelar av reservatet ligger i Östergötland och resterande del i Sörmland. Övervägande delen är våtmark, delvis öppen, delvis skogklädd. Ca 160 ha av reservatet består av barrskog.

Arealen i Östergötland har tidigare varit 469 ha, men ska nu utökas till 516 ha.

Olika typer av kärrvegetation dominerar Fjällmossen. I fastmattekärret hittar man mycket trådstarr, tuvull, silesår, tranbär och rosling.

I mjukmattekärren dominerar vitmossor såsom sotvitmossa och drågvitmossa. Där finns också flaskstarr, ängsull, tuvsäv och dystarr.

Skogsmarken inom naturreservatet är av skiftande karaktär. Vissa delar består av ungskog medan andra delar är gamla. På t ex Honungsholmen står ett antal flerhundraåriga tallar och talltorrakor. I den nordvästra delen av reservatet finns en lövdominerad strandskog. På träd och lågor kan man här hitta rävticka, barkticka och asphättemossa.

Fjällmossen utgör en viktig rast- och häckningslokal för många fåglar. Bland arter som man kan se vid mossen kan nämnas: trana, tjäder, orre, storspov, skogssnäppa, nattskärja, sparvuggla, fiskgjuse, bivråk och fjällvråk.

Naturskyddsföreningen Norrköping har fått möjlighet att inkomma med synpunkter på nytt förslag till beslut och skötselplan för ovanstående naturreservat. (Gällande beslut och skötselplan är från slutet av 1990-talet.)

Vi konstaterar att beskrivningen av naturreservatet gjorts på ett detaljrikt och intressant sätt. De olika naturtyperna beskrivs tydligt och exemplen på mossens arter är många. En viktig del av skötselplanen är kapitlet med områdets bevarandevärden som innehåller avsnitt om biologiska, geologiska och kulturhistoriska bevarandevärden.

Naturskyddsföreningen Norrköping stödjer i huvudsak Länsstyrelsens förslag till beslut liksom skötselplanen. Men några kompletteringar bör göras i föreskrifterna och så har vi ett par kommentar till skötselplanen. Våra synpunkter listas nedan.

Förslag till Beslut:

Vi menar att det är eftersträvänsvärt att föreskrifterna för de olika naturreservaten är så likalydande som möjligt. Då finns det möjlighet för allmänheten att lära sig vad som är tillåtet respektive inte

tillåtet. Man kan däremot inte förvänta sig att allmänheten har detaljkunskap om föreskrifter som är unika för varje reservat. Vi yrkar därför på att föreskrifterna för Fjällmossen kompletteras med följande punkter:

- På sidan 2, under punkten ”Föreskrifter A.”, kan ett förtydligande göras genom att lägga till följande mening: anlägga väg eller uppställningsplats för fordon, båtar eller andra farkoster.
- På sidan 3, under punkten ”Föreskrifter C.”, bör följande tre tillägg göras:
 - medföra okopplad hund eller annat lösgående husdjur, undantag gäller för hund vid, inom reservatet tillåten jakt
 - plocka hela eller delar av mossor eller lavar
 - skada djurlivet

Skötselplan:

- Enligt skötselplanen ska diken läggas igen, eller fördämningar skapas, i skötselområde 1 (Myrmarken) och skötselområde 3 (Skogbevuxen myr). Storleken på områdena, där diken ska åtgärdas, framgår av karta 3 men det framgår inte av skötselplanen vilka områden som påverkas av igenläggningen av diken. Ej heller framgår det vilka konsekvenserna blir. Att Fjällmossen blir blötare torde vara uppenbart, men hur mycket blötare och vilka områden som kommer att sättas under vatten framgår inte. Intressant i sammanhanget är på vilket sätt som Fjällmossens naturvärden förbättras när man lägger igen diken. Samtidigt som mark läggs under vatten får man förmodligen en förlust av vissa biotoper. En analys borde göras (kanske finns den redan?) av vad som förbättras respektive försämras vid dämningen. Vi är inte oreserverat positiva till att diken läggs igen. En bidragande orsak till det är att tunga maskiner kommer att användas vid åtgärderna och att man kan förvänta sig kraftiga körskador i det mjuka underlaget. Ett alternativ till att lägga igen diken är att ”inte göra någonting”. Då kommer diken så småningom att växa igen och deras dränerande funktion kommer successivt att avta. Man slipper på så sätt kraftiga ingrepp i reservatet och restaureringskostnaderna minskar. De pengar man då sparar kan användas till andra projekt inom naturmiljövården – säkert blir det välkomna pengar till andra objekt.
- Där vandringsleden ”Brandstigen” går fram genom naturvårdsbrända områden bör kvarstående träd (oftast gran), som riskerar att falla över leden och skada vandrare, fällas.

Med vänlig hälsning

Göran Esbjörnsson
Naturskyddsföreningen Norrköping

Ordförande och postmottagare: Göran Esbjörnsson, Eknäsgatan 39, 603 54 Norrköping

Information om Naturskyddsföreningen finns på föreningens hemsida:
www.naturskyddsforeningen.se/norrkoping